

Elizabeth Rynell

Hohaj

Seria „Terytoria Skandynawii” wydawnictwa słowo/obraz terytoria to marka gwarantująca najwyższy literacki poziom wydawanych w niej utworów, a powieść szwedzkiej pisarki Elizabeth Rynell „Hohaj” potwierdza jej renomę. Jest to opowieść utkana z dwóch zasadniczych, splatających się ze sobą wątków. Kobieta, której ukochany zmarł niespodziewanie, próbuje ukoić ból na północy Skandynawii, w surowej, mroźnej krainie Hohaj. Dzięki wyprawie bohaterka ma szansę na dogłębne poznanie samej siebie: upiórów własnej przeszłości, dziejów rodzinnych, tego co ją kształtowało i ograniczało. Jednym z kluczy do niej samej będzie pozrana historia miłości

przed wielu lat dwojga życiowych rozbitków. Potężne uczucie połączyło siwą od urodzenia lnę, seksualną niewolnicę obleśnego tyrana i sadysty, który jest jej własnym ojcem, i Arona – włóczęgę znikąd przemierzającego lodowaty bezkres w towarzystwie ogromnego psa. Tacy kochankowie nigdy nie mogą liczyć na zyczliwość surowych, tradycyjnych bliźnich, ich miłość więc wymaga niejednej ofiary, niejednego cierpienia. Ale właśnie taka miłość ma szansę na zahartowanie się.

Potężne uczucia we wspaniałej scenerii, opisane subtelnym, ale niezwykle sugestywnym językiem, inicjacyjna podróż w dal i w głąb siebie, tajemnice pieczołowicie skrywane przez wydawałoby się szczerych i prostolinijnych ludzi, rozrachunek z patriarchalną, surową tradycją szwedzkiej prowincji – to wszystko czyni „Hohaj” powieścią wartą wejścia w jej świat, poddania się jej tokowi i czarowi.

JAROSŁAW GÓRSKI

SERCE NIE Z LODU

Elisabeth Rynell „Hohaj”,
przełożyła Ewa Mrozek-Sadowska,
słowo/obraz terytoria, Gdańsk 2009, s. 195

Owdowiała nagle kobieta rusza na samotną wyprawę, która ma jej pomóc pogodzić się ze stratą męża. W śnieżnej krainie Hohaj chce rozliczyć się z blaskami i cieniami swojego związku. Kiedy jednak na odludziu znajduje zwłoki staruszki, zaczyna wyobrażać sobie, kim była zmarła. Tak powstaje fikcyjna opowieść o srebrnowłosej Inie i włóczędze Aronie, tragiczna, lecz pełna napięcia. Historia dwojga nieszczęśliwych ludzi, dla których miłość jest jedyną szansą na odkupienie zbrodni sprzed lat, a zarazem odmianę losu. Niestety, szczęście wyimaginowanych kochanków nie potrwa długo.

Brzmi to wszystko jak stara – tyleż piękna, co okrutna, wręcz naturalistyczna w szczególe – baśń osadzona w niezwykłym krajobrazie. Ta terapeutyczna praca wyobraźni, towarzysząca realnym wspomnieniom, pozwala bohaterce zrozumieć istotę tego, co dzieje się pomiędzy mężczyzną i kobietą. Trzeba jeszcze dodać, że obu historii szwedzka pisarka od siebie nie oddziela, co daje efekt jedności osieroconych dusz. Wspaniały.